

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

In solennitate Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

nos tyranno, & crudelissimo hosti nostro diabolo. Tunc autem subijcimus, tunc prostituimus, dū timore Dei abiecto, dæmonis suggestionibus acquiescimus. Quarta, sicut ad vnum hominem in matrimonio generandum conueniunt duo, qui, iuxta testimonium Apostoli, *erunt in carne vna*, ita ex natura diuina & humana spiritali matrimonio vnus nascitur Christus, vnus Emanuel, Deus homo. Quinta, quemadmodum à sponso sponsa multis donis, xenijs ac muneribus in amoris testimonium, atque in fidei pignus datur, ita natura humana, hoc est, anima quæuis casta, quæuis sancta, munera ac dona recipit à Christo gratiarum & gloria. Multæ enim erunt & sunt beata animæ, quæ longe potioribus donis gratiarū excedunt quoscunque, aut saltem multos angelos in gratia & gloria. Nec tamē inde erubescit, nec inuidet angelica natura sorori suæ id est, humanæ naturæ, quia videt eam Deo desponsatam in Christo sibi quæ incomparabiliter prælatam. Charissimi fratres, satagite, vt vnusquisque castam, fidelem, amantem atque obedientem exhibeat animam Deo, tanquam sponsam ornatam viro suo. Alioqui si desiderata moriua sectata fuerit, iudicabitur adultera. Super omnia nāque Deus diligit ac quærit in anima fidelitatem, puta hanc, qua seipsam, hoc est, suum commodum, sui honorem, sui æstimationem, suam pacem, suam quietem, anima non quærat, sed post habita potius seipsa, aut sui omnino oblita, solū Dei sponsi sui intendat ac quærat beneplacitum & honorem. Hunc enim solū honoratum, non contemptum desiderat sponsa quæuis fidelis, pro hoc solo zelatur sui immemor: quandoquidem & se & omnia sua illi commisit, eius prouidentia securissima credens & bonitati, quod tāto copiosius sibi ab eodem prouideatur, tanto felicius dirigatur, quanto minorem ipsa sui curam gesserit, hoc est, quanto pro Dei honore & beneplacito se totam impenderit, illique omnem sui curam reliquerit. Hanc, inquam, fidelitatem Deus in anima tanquam in sponsa sua diligit ac quærit: Quare charissimi, omnes inclinationes, omnes affectiones nostras, quibus tenemur, quibusve trahimur ad creaturas rescindamus, & mortificemus, vt ab omni occupatione cordis inutili, ab omni quoque affectione cordis ad creaturā quamlibet, cuius scopus, finis atque contemplatio non est Deus, nudi, expediti ac liberi, soli eidē spōso nostro Deo inhæreamus, qui est benedictus in secula, Amen.

Diabolo quando se prostituat homo. 1. Cor. 6.

2. Cor. 11. Apoc. 21. Fidelitas: em eiufmodi anima spōse suo celesti exhibere debeat.

IN SOLENNITATE RESURRECTIONIS Domini nostri Iesu Christi.

De gaudijs beatissima matris ex filij resurrectione.

Sermo 1.

Regina cœli letare, alleluia, quia quem meruisti portare alleluia: resurrexit sicut dixit, alleluia. Canticum est primum quidem ab angelis deinde etiam ab omni Ecclesia celebratum. Nemo fratres charissimi miretur, quod à benedictæ Virginis gloriosæ matris Dei alloquio exordiar, & primum sermonis verbum cum festiuitas sit filij, dedicem matri. Quia si in corda nostra oculos retorqueatis, probabit in vobismet ipsis, quam suaue quamque iucundum sit nunquam Virginis

Psal. 21.

Esaia: 53.

Maria cur in
filij resurre-
ctione gau-
uifa sit.
Rom. 6.

Luc. 24.
1. Cor. 5.
Cant. 2.

huius præterit e memoriam, inter diuinas laudes nunquam non prædicari honorem eius, in amorem denique eius cuncta conuertere. Et idèd cum semper, tamè modo præcipue visum est inter filij solennia non præterire matrem. Idquè maximè quidem, quod filij resurrectionem annunciari nulli magis, nulli prius congruat quam matri, utpote quæ sola ijs diebus sedens matre confecta, fide tantum & spe sustentatur, hos, quos nunciamus, gaudij rumores æstuantissimis desiderijs expectans. Cui enim potius resurrectioni prædicarem Saluatoris quam ei, quæ hanc sola firmiter credidit, certissimè expectauit? Aut cui prius gaudendum acclamarem de vita redemptoris, qui ei quæ illius mortem omnibus vehementius doluit? Cuius maternum cor clauis, lancea, malleorum ictus secuerunt. Omnibus igitur prætermisissimè, illuc ad Virginis thalamum primo fuit mihi properandum. Illuc eminus clamandum, *Regina celi lætare alleluia*. Exulta mundi domina, gaude gaudium nostrum quia quem sine viro cõcepisti, sine labore portasti, sine dolore genuisti, resurrexit, sicut tibi prædixit, alleluia. En viuus quem mortuum planxisti, en fulget gloriosus, quem opprobrium hominum, & velut leprosum abiectum vidisti. En lumine chorulcat, quem sputis oblitum & plagis luctum aspexisti. Atque hoc cur à Maria exorsum sit, dixerim. Verùm si congaudendum nobis est Mariæ pro Christo: operæ precium esset non ignorare, cur, quæ ratione, seu quibus sit gauisa modis. Et hoc docere me posse non profiteor, sed vobis, id est, deuotioribus & doctioribus relinquo. Cæterum simpliciter simplex dico. Gaudebat Maria primum, quod filius idem & creator suus morte resurrexerat, quodque viuens ultra non moriatur, nec denuo morti illi dominetur quippe qui per mortem suam de inimico triumphauit, ipsius tyrannidem fregit, potestatem minuit, in dè ad nihilum cassauit omnes superauit aduersitates & miserias, infernũ destruxit, filios suos patres nostros captiuos liberauit, genus humanum redemit, patri suo reconciliauit, æternæ mortis sententiam abstulit, cælorum portas aperuit, ruinas angelorum restaurauit, Ecclesiam in sã õsam sibi dignissimam formauit, prophetarum oracula compleuit, sicquè immensa gloria fructuque infinito in unctam sibi à patre obedientiam consummauit. His quomodo beata Maria non gratulari potuit? Congaudebat itaque Maria filij resurrectioni, gratulabatur patri è limbo liberationi, exultabat pro humani generis redemptione, lætabatur pro discipulorum consolatione. Sic sic charissimè nobis est gaudendum, et ratione lætandũ: quandoquidè crebrius inter diuinas hodie laudes exultare & gaudere monemur quod Christus resurrexit, quod Pascha nostrum immolatus est Christus. Cæterum, si qui sumus qui propterea duntaxat gaudemus, quod hyems transijt, ieiunium abiijt, oleum recessit, oua apparuerunt in mella nostra (tamen si forsitan ita gaudere, haud vsquequaque illicitum sit) non est hoc tamen gaudium mentis, sed vètris: nec tam spiritum renouat, quam obnubilat. Ad aliud nos gaudium sacræ lectiones inuitant, quod nisi purificato intellectu, inflammato affectu, & collecto vndequaq; spiritu sentire non possumus. Et idèd qui ad interna exercitia sumus inertes, solitis distractionibus implicati, deuotionis quidem seu amoris sentimentum ethi aliquid percipere possumus, verendum est tamen, ne forsitan hoc acciderit magis ex cæremoniariũ & cantorum nouitate, quam diuinorum vel operum, vel benefi-

beneficiorum contemplatione. Proinde ut spiritali gaudio cum Christo, cum Maria, cum sanctis Apostolis, cum beatis patribus, & postremo cum omnibus spiritaliter gaudentibus exultemus interiorem nostrum hominē (qui nisi in dies studio ædificetur ad labefactionem sui festinat) renouemus.

Quandoquidē propter hoc surrexisse Christum dicit Apostolus, *ut & nos in nouitate vite ambulemus.* Verum ad nouitatem vitæ nequaquam nobis attingere licebit, nisi vetustatis sentina obstructa, hoc est, nisi generali omnium vitiorum mortificata radice. Hæc radix est, nullius non experientia teste priuatus amor, quo ad seipsum quisque inclinatus sibi plus iusto fauet, placet, fidit, semetipsum quærit, præfert, defendit. Inde cum sua sibi nimium placent, aliena omnia displicent. Aded autem pestifera est hæc radix, ut contraria etiam inde simul germinent vitia, videlicet amaritudo & adulatio. Inde etiam agitur ut qui hoc vitio laborat, iudicio careat. Nam cum tacendum sit, loquitur, cum loquendum, tacet. Aegre fert alios laudari, quia minor timet haberi: vituperari verò alios æquanimiter sustinet, quia alijs cupit præferri. Non audet corripere, quia timet offendere. Monere formidat, quia non vult placere. Plura adderem, ni dies hic, non obiurgationis esset, sed consolationis. Circa hunc igitur priuatum amorem extirpandum vigilemus. Scrutemur, quæ in nobis vitiorum monstra generet, quas excitet concupiscentias, quos nutriet affectus, quos timores incutiat, quibus studijs oblectetur, quem sibi finem præfigat, & inueniemus procul dubio in nobis innumera profus vitia, quæ alioqui non excusis internis, syncera putabamus & sancta. Proprius enim hic amor rationem aded fallit & obfuscat, ut in vitia aliena oculatissimi qui que sua videre nequeant. Cum autem videre desinunt, ceu tempore pacis arma abiiciunt, vitijs molestari se non credunt, putantque se iam passionibus lubiugatis dominari, dum contra ipsi vitijs subiectis seruiant, nec sentiant se impugnari. Proinde quia sui amor semper confusum ducit secum vitiorum exercitum, & tumultum passionum (licet eadem sentiat repugnans dumtaxat non victus) inquietudo & amaritudo exortient eiusmodi hominem necesse est. Quando enim in Deo possit stabilis esse, qui nequit in se metipso quiescere? Quapropter circa huius mortificationem semper insistamus, si quæ Colof. 3. sursum sunt sapere, si quæ sursum sunt quærere, si in Christo resurgere, & in eodem desideramus gaudere. Quod nobis largiatur Iesus Christus benedictus Dei filius. Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Exercitium deuotissimum, quo spiritaliter cum Christo quis possit resurgere. Sermo II.

Si consurrexisti cum Christo, quæ sursum sunt quærere, vbi Christus est in dextera Dei sedens, quæ sursum sunt, sapite non quæ sunt super terram. Ad Collofenses III. Festiuitates sanctorum fratres charissimi, cum omnium, tum præcipue sancti sanctorum, non modo ad gratulationem, verum ad imitationem quoque nos inuitant. Surrexit Christus, ei gratulamur. Surrexit propter iustificationem nostram, gaudemus pro nobis: nec tamen hoc solum est cuius hodierna nos commonetacit solennitas, Aliud quod non minus curandum

Collof. 3.

Collof. 3.

Quinque
columnæ
veteris ho-
minis de-
struendæ.

Quinque a-
liæ colum-
næ erigendæ.

Esaia 12.

Paupertas in
vulnere dex-
tri pedis
Christi lo-
canda.
Ioan. 1.

dum est, restat, vt nos quoque à morte cum Christo confurgamus ad vitam. Quod nisi fiat, profectò nihil proderit nobis Christum surrexisse. Huius autem resurrectionis signum indicat nobis Apostolus, dicens: *Sic confurgetis cum Christo, quæ sursum sunt, querite, &c.* Ac si dicat: Cupitis scire, cum Christo ne confurxeritis? Perquirite, an quæ sursum sunt queratis, an sola illa cœlestia, non autem terrena sapiatis. Inde enim discetis, vtrem in veritate an in nouitate sitis: in carne, an in spiritu. Porro resurrectione, quod mors præcedat, nemo non intelligit. Quis enim resurgere diceretur ante non mortuus? Moriatur ergo necesse est, vt resurgamus. Hinc etiam liquet, si resurrectio bona, mors, quæ præcedit spiritualis, erit bona: puta qua caro spiritualiter, non spiritus moritur. Est mors, inquam, quædam laude digna, & omnibus votis optanda, quam in eadem epistola subinde Apostolus commendans: *Mortui, inquit, estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo: est autem mors hæc veteris hominis.* Quocirca considerandum quinque esse in nobis, quibus quasi quinque columnis totum veteris hominis ædificium nititur, quæ nisi cadant, nisi mortua fuerint, nec verè resurgimus, nec quæ sursum sunt sapiemus. Hæc sunt affectus rerum temporalium, amor solatiorum, delectationum, & commodorum propriorum, impatientia aduersitatum, confusionum, tentationum & huiusmodi. Distractionum seu occupationum multiplicatio, quæ est inquietudo cordis, & irresignatio propria voluntatis. Hæc ita mortificari oportet, vt iuge bellum illis indicamus, continue reluctemur, propositum contrarium statuamus, auxilium inuocemus diuinum: & quoties succubuerimus, mox cum gemitu propositum renouemus, donec tandem diutina pugna quinque alias columnas ad ædificationem siue resurrectionem spiritus in nouitatem vitæ erigamus: quæ sunt contemptus mundi, odium sui, aduersitatum patientia, cordis atque oris silentium, & perfecta sui abnegatio resignatioque. Ecce quinque sunt in nobis extruendæ, quinque rursus ædificandæ. Ad hæc præter hoc quod nobis pugnantibus omnino hora vsu venit, consultum foret quotidianum assumere exercitium, quo contra carnem spiritu confortato redderemur inuictiores. Proinde cum non sit virtus in nobis, non constantia, curramus & hauriamus de fontibus saluatoris gratiam & virtutem. Credimus enim Christum hodie resurgens quinque in corpore suo glorificato vulnera ceu cicatrices ad inenarrabilem sanctorum in patria lætitiâ, ad immensam utilitatem electorum in vitam tenuisse. Ad illa igitur curras (iunioribus nunc loquor) quisquis optas cum eodem resurgere, illic haurias, illic exugas, vnde te vincere, vnde te querere mortificare. Principio igitur ad vulnus dextri pedis Domini Iesu accedas, & meditans eius paupertatem, quod videlicet *in propria venit, & sui enim non receperunt*: imò quod tanquam aduena & accola in terra aliena nihil possederit, quod tanquam mendicus ab alijs, more humano vitæ necessaria acciperit, multis (ne dicam omnibus) egerit, gratiasque agas eidem, atque vicentius charitati reddere gestiens, resignes, & offeras te eidem humiliter in ratione paupertatis spiritus ipsius ad temporalium omnium subtractionem perferendam, ad sustinendam omnem penuriam. Veruntamen sic te resignes, vt fragilitatis propriæ ac nihilitatis haud immemor, ex illo vulnere fugiendo, ores tibi largiri virtutem à Deo, qua simul omnium temporalium vitæ

infundat contemptum, qua affectum tuum ita purificet, atque adeo in se trahat, ut extra ipsum tam in interiore, quam exteriori homine tuo, nihil quæras, nihil affectes, nihil intendas, nihil possideas, nec ullibi requiescas, sed ipsum purè solum diligas in omnibus & super omnia. Itaque quotiescunque te contra hoc deliquisse deprehenderis, ad hoc vulnus recurre, veniam petens, propositum bonum restaurans, & denudè virtutem auxiliūq; veluti iam primum incepturus à Domino flagitans. Deinde accede ad vulnus sinistri pedis, gratias agens Domino Iesu pro castissima, innocentissima & sanctissima eius vita, quam in pœnitentiæ austeritate, in labore, in rigore, abstinentia temperantiæq; consummauit, quod carni molestius est semper eligens, quod altum hominibus fugiens. Itaque in vnione huius ipsius virtutis resigna te illi, ad sustinendam subtractionem, seu carentiam omnium voluptatum, priorum commodorum, honorum, consolationum, & quarumcunque delectationum, quæ sunt extra Deum, aut non afficiunt secundum Deum in vtroque homine: fugens ex hoc vulnere, & orans tibi donari tantam castitatem, puritatemq; ut omnem delectationem impuram, quam habes aut recipere potes, detesteris, fugias, abicias, & ipse solus sit delectatio tua castissima: castissima, inquam, ne vel in ipso aliter, quam propter ipsum delecteris. Inueniuntur enim, qui delectationibus terrenis renunciant, & delectationes quærunt diuinas: idq; propterea magis, quoniam delectatio ipsa spiritualis optata ac dulcis est, quam ut per hanc ipsi cupiant conenturq; Domino esse fideiiores, se ipsos non Dominum in hoc quærentes. Quippe, quoniam dona præferunt datori. Cæterum, tu quicquid contra huiusmodi tuam resignationem deliqueris, in huius vulneris fonte eluas, propositum primū toties renouando, quoties neglexeris. Ad tertium vulnus, quod est dextræ manus, accedens, gratias age Domino Iesu pro ineffabili eius patientia, qua in exteriori homine persecutiones, ignominiam, contemptum, iniurias, contumelias, corporis dolores, tormentaq; acerbissima: in interiore verò tristitiam, pœnorem, angustiam, compulsionem pressuramq; tulerit. In vnione huius patientiæ & longanimitatis eius, resignate illi ad perferendas contumelias, iniurias, humiliações, opprobria, infirmitates, & cæteras quaslibet adueritates, propriæ tamen imbecillitatis semper memor: fugas ex hoc sacro vulnere, & petas tibi dari humilitatis & patientiæ perfectam virtutem, quibus longanimitate cuncta ad laudem & beneplacitum eius feras, ipsum solum pressuræ tuæ inspectorem & consolatorem expectans. Quartum vulnus post hæc sinistræ manus eius intro eas, & gratias age eidem Christo Iesu pro incomprehensibili eius humilitate, tranquillitate, simplicitate ac paupertate spiritus: quam & in agendo & in patiendo seruauit. *Nam cum his, qui uiderant pacem, erat pacificus & sicut agnus mansuetus ad victimam, & sicut ovis ad occisionem ductus ad mortem obmutuit, nec aperuit os suum. Cùm malediceretur, non maledicebat, quum pateretur non comminabatur. Tradebat autem se iudicanti iniuste, tortoribus suis non solum non indignans, sed etiam misericordiam impendens, atque apud patrem illos tam oratione, quam excusatione commendans. Statue igitur & tu, dum aliquid sustinueris, non ad homines, sed ad ordinationem diuinam respicere, nec homini, sed tuis peccatis quod molestaris imputare: illudquæ quod pateris*

Labor & rigor vitæ Christi in eius vulnere pedis sinistri constituendi.

Patientia in vulnere dextræ manus Christi collocanda.

Humilitas in vulnere sinistræ manus Christi collocanda. Psal. 119. Esaia 53. 1. Pet. 2. Luc. 13.

Ddd haud

haud secus, ac de manu Domini suscipere, internum externumque silentium possidere, nemini alteri, quam Deo (nisi consilij fieret causa) super hoc con-
 queri Sic statue in amico tuo, ad hoc te resigna, videlicet velle erga eos, qui te
 offendunt, aut malè tibi volunt, benevolentiam & benignitatem ostendere,
 nec eis malum imputare: fugens & orans ex hoc vulnere tibi donari miti-
 tatis & mansuetudinis virtutem, qua inter omnes euentus & ad omnes homi-
 nes pacem queas & tranquillitatem seruare: quæ tibi & quæ alijs sunt, cuncta
 in simplicitate cordis boni consulere, neminem iudicare, cor liberum ab
 amaritudine & suspicione seruare, qualitercunque tecum fuerit actum, sine
 quæratione contentum esse, exclusis omnibus anxietate & occupatione in-
 utili, cor nulli creaturæ implicare. O si quis in tali silentio & simplicitate
 cordis quiesceret, qui sic in cunctis diuinam providentiam intelligens, omnia
 de manu eius acciperet, in semetipso & cum omnibus hominibus magnam
 proculdubio pacem possideret, nec contrarium illi vnquam fieret. Post-
 mo, gazophilatium omnium gratiarum, cor videlicet suauissimum Dñi le-
 su ingredi, in quo nobis quintū vulnus aperuit: ad quod oēs inuitat, oēs re-
 cipit, omnes brachijs amoris sibi adstringit. Hic age illi gratias pro sui ab-
 negatione & perfectissima obedientia, qua patri factus obediens vsque ad mor-
 tem, vbique se in eiusdem voluntatem resignauit: quippe qui non sua, sed
 quæ patris sunt, quærebat. In vnione huius obedientiæ resignes te omnimo-
 dis ad perfectam abnegationem in prosperis & aduersis, in proprijs & alie-
 nis, in amando & patiando, in habendo & amittendo, in tempore & æterni-
 tate, vt semper stes in ipso per plenam relictionem & egressionem tuipsum,
 ad nutum & omne eius beneplacitum resignatus, & oprans non aliud, nec al-
 liud, nec aliter in te & in alia qualibet creatura fieri, quam quod illi summe
 fuerit placens: vt semper vnum velle idemque nolle cum illo possideas. Quod
 vt possis, toto spiritu ex hoc vulnere fugas, petens hanc perfectissimam ab-
 negationis & deiformis voluntatis virtutem tibi donari. Qui hoc modo in
 Christi se exerceret vulneribus quotidie, cum Christo aliquando in interire
 homine resurgeret. Verùm dicit aliquis: Quotidie mihi instituo legem, quoti-
 die me reprehendo, gemo, plango, oro quotidie, nec tamen queo meipsum
 vincere, eosdem in me defectus reperio. Quid igitur hoc mihi confert exerci-
 tium, cuius non sentio fructum? Confert profectò plurimum, quia virtutum
 imperfectiones vitiisque, maximè naturalia, tamen si haud quaquam penitus ex-
 tirpare possumus, facimus tamen renitendo, ne penitus nostri dominantur.
 Itaque redigimus ea sub tributo, vt non modo non noceant, verum etiam
 profectui nostro seruiant: & pugnam, quam cum illis gerimus, gloriæ potius
 fit, quam ruinæ. Longo etenim nimis intervallo distant, is qui bellum quoti-
 die contra se instruit, se plangendo & Deum contra se inuocando quamuis
 fortassè rarò aut nunquam plene se vincat, & è regione is, qui naturalibus in-
 clinacionibus suis quietus seruit. Nam ille quantilibet etiam defectibus
 molestetur (& quos fortassè, nisi per mortem non exuet) sub minore est ta-
 men periculo, quam hic qui perinde ac securus nunquam emendat, quod nu-
 quam plangit. Ille etsi aliquando tamen rarius peccat, cadit leuius, resurgit fa-
 cilius, stabit firmitus, vincet celerius: hic verò non solum cadit, verum etiam
 gem per in defectibus supinus iacet, & interim sibi stare atque incolumis vi-
 detur.

Obedientia
 in vulnere
 cordis Chri-
 sti collo-
 canda.
 Phil. 2.

Ioan 7.

detur. Vnde sic vt illius culpa facile vno gemitu eluatur, vtpote quam ante & post conflictum tentationis auersatus, neque ex affectu, neque dedica opera, sed infirmitate victus admisit: hic verò cum nunquam ex animo verè detestetur hæc leuiora peccata (tameñ perfunctoriam frigidamque de illis fors faciat confessionem) neque delet admissa, neque cauet admittenda. Quapropter charissimi fratres non prætergrediamur quæso peccata nostra cæcutientibus oculis tanquam leuia. Si quidem nullum leue est peccatum, nisi quod leue non æstimatur, nullum remissibile, nisi quod emendatur, aut emendandum proponitur. Itaque vt peccata nostra corrigamus, vitia, quæ sunt peccatorum radices, mortificemus, repugnando, vim nobis inferendo, auxilium diuinum implorando, post lapsum semper propositum pristinum renouando, nulla tentationis importunitate pugnam deserendo, nulla difficultate desperando, nec in nobis, sed in adiutorio & protectione altissimi habitando, ex vulneribus Christi Iesu tutelam atque pugnandi virtutem quærendo: & sicut tandem cum Christo in nouitate vitæ resurgemus, sapientes quæ sursum sunt, non quæ super terram. E duobus namque vnum certissimum nobis sperandum est, vt fideliter certantibus, aut in hac vita, aut circa egressum animæ plena detur de vitijs victoria, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum Patre & Spiritu sancto viuunt & regnat Deus in secula benedictus, Amen.

Psal. 90.

Collos. 3.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quomodo mori, quomodo in nouitate vitæ oporteat nos ambulare.

Sermo III.

Sicut Christus resurrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus, ad Romanos VI. Charissimi non hodie tantum, sed omni tempore sumus nos admonendi, vt in nouitate vitæ ambulemus. Si quidem seculo abrenunciantes, quid aliud fecimus, quam quod veterem nostram vitam vitijs subiectam habuimus exosam, quod ipsi nobis displicuimus, quod à nobis, hoc est, à malis moribus, à peccatis, à vitijs malimus recedere, & ad Christum conuersi, eundem sequi ac imitari. Hoc itaque propositum nobis fuit, quando monasterium sumus ingressi, si tamen verum atque sanctum hoc nobis propositum fuit, hoc est, si Dei amor huc nos traxit, vt vita vitiorum, vita corruptionis (quæ mors potius est dicenda quam vita) relicta spretaque deinceps in nouitate vitæ ambulemus. Non tamen huic iam proposito satisfactum est fratres, propterea quod in monasterio viuimus cucullo inuestiti: sed tota potius vita nostra omneque tempus huic studio impendendum est, quo veteribus vitijs atque defectibus correctis, semper & ad anteriora, hoc est, perfectiora anhelemus, semperque nobis ipsis inueniamur meliores. Proinde quotidie omni hora renouamini spiritu mentis vestre, noua semper deuotione, nouo feruore priora, id est, imperfectiora relinquentes, ad perfectiora vos extendite. Heu fratres charissimi, non inueniatur in nobis tepiditas illa, sanctitatis omnis aduersaria, pietatis destruetrix, quæ in nullis monachis reperitur, quod à solo peccati mortali volunt continere:

Ephes. 4.

Tempor in religioso quâ sit damna-bilis.

Ddd 2

Ideò

Idem semper disputant, vtrum sit mortale: quod si non esse didicerint, non timent Deum suum offendere, gratiam eius spernere, spiritu debiliores, carne validiores, peccandoque frigidiores fieri. Non timent, inquam in anima sua peccatorum (licet vt dicunt venialium) sordes colligere, Deo displicere, ingrati inueniri, atque mortalium sese peccatorum periculis exponere. Fundamentum est maximè ruinosum, super quo nunquam aliquid boni potest edificari, à solo peccato mortali velle abstinere, venialia non curare. Huiusmodi inuenitur, qui aded est frigidus vt venialia non horreat, hoc est qui Deum non pluris facit: quam saepe, inquam in huiusmodi homine peccata mortalia, præsertim mentalia, pro venialibus admittuntur. Neque enim tam frigida charitate gaudens diu potest se continere, quin ad mortalia labatur, qui venialia non vult cauere. Credite mihi, credite fratres, vbi monachus huiusmodi inuenitur, qui vltro, scienter, aut dedita opera conuerit se ad venialia peccata, aut qui non pari cauet studio venialia, quo mortalia curat, de hoc nulla est spes, quod seculari Christiano fiat melior. Nimirum enim Deo ingratus & eius gratia se facit indignum. Cæterum, bonus monachus, & Deo deuotus omnis Christianus, propositum habet, quodcumque delictum, & quicquid Deo suo dilecto nouerit displicere, cauendi. Et licet saepe nihilo minus delinquat etiam sub hoc proposito, puta ignorantia, subreptione, fragilitate: nunquam tamen ex certa scientia atque ex proposito eligit peccatum. Et idem quia nunquam inuenitur in affectu peccandi, eius peccata facillimè emendantur, purgantur, atque à Deo dimittuntur. Is verò, qui propterea quod veniale audit peccatum vitare contemnit, sicque ex proposito peccat, quia non decreuit emendare, idem nec in confessione eius, quamlibet venialia, dimittuntur. Nihil enim in confessione lauatur, nisi quod plangitur admissum, & quod instituitur deinceps non admittendum. Quo circa charissimi fratres, habentes Deum præ oculis, in timore eius teneamus nos perseueranter nullius delicti propositum habentes, in omnibus autem & sequi omnia feruentissimi atque studiosissimi amatores executoresque diuini beneplaciti in nouitate vitæ ambulemus, superata omni vetustate peccati. Hoc licet subito non veniat, illuc tamen tendere debet semper tanquam ad scopum conatus noster. Nam sicut Christus ante passus est & mortuus, quam resurrexit, ita nos ante vitæ debemus mori (vitam nostram veterem, hoc est, desideria nostra, quæ non sunt secundum Deum, in nobis abnegando atque mortificando) quam ambulemus in nouitate vitæ. Et licet laboriosum atque graue interdum sit incipientibus, omnia sua desideria frangere atque relinquere propter Deum, amanti tamen Deum suaue est onus, ob gratiam delicti carere omnibus, quæcumque ille auerfatur. Itaque charissimi (nouitjs loquor) eruditionem beati patris Pinusij, qua nouitium ipse suum instituit, nunc vobis adfero: quam etiam vobis dictam assumatis. Hic namque de abnegatione seu abrenunciatione, nouo tyroni monastica militia loquens: abrenunciatio, inquit, nihil est aliud quam crucis ac mortificationis indicium. Ideoque noueris te fili, huic mundo & actibus eius ac desiderijs esse defunctum. Considera ergo conditiones crucis, sub cuius deinceps sacramento oportet te in hac luce versari, quia iam tu non viuis, sed ille viuit in te, qui crucifixus est pro

Peccata
quænam in
confessione
dimittantur

Pinusij in-
stitutio ad
nouitium.

Galat. 6.

est pro te. Es post pauca iterum: Crux nostra timor Domini est. Sicut ergo crucifixus quis iam non pro animi sui motu membra sua quæque motendi vel conuertendi habet potestatem, ita & nos voluntates nostras ac desideria, non secundum id, quod nobis suaue est, ac delectat ad præsens, sed secundum legem Domini, quo nos illa constrinxerit, applicare debemus. Et sicut is, qui patibulo crucis affigitur, non iam præsentia contemplatur, nec de suis affectionibus cogitat, non pro die crastino sollicitudine curatq; distenditur, nulla possidendi concupiscentia permouetur, nulla superbia, nulla contentione, nulla æmulatione succenditur, non de præsentibus dolet iniurijs, non præteritarum iam recordatur, sc̄p, cum adhuc spirat in corpore, cunctis elementis credit esse defunctum, illic præmittens sui cordis intuitum, quo se non dubitat ilico transiturum: ita nos quoque timore Domini crucifixos oportet his omnibus, id est, non solum carnalibus vitijs, verum etiam ipsis elementis mortuos esse, illic habentes oculos animæ nostræ defixos, quo nos sperare debemus momentis singulis migraturos.

Gala. 1.
Cruis spiritalis quæ sit.

Atque post pauca rursus: Secundam scripturæ sententiam egressus ad seruiendum Domino, *sta in timore Dei, & prepara animam tuam* non ad requiem, non ad securitatem, non ad delicias, sed ad tentationes & angustias. *Per multas enim tribulationes oportet nos introire in regnum Dei. Angusta nanque est porta & arcta via, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inueniunt eam.* Confid. ra ergo te de paucis & electis effectum, & ne exemplo ac tepore multitudinis refrigescas viue vt pauci, vt cum paucis inueniri merearis in regno Dei. Itaque non leue noueris esse peccatum, perfectionem professum quempiam, ea quæ sunt imperfecta, sectari. Ne desit autem regula institutionis, qua ad nouitatem vitæ perueniatis, qua ambuletis quod idem Pinusius hortatur, adiungam. Sequitur enim. Principium igitur nostræ salutis eiusdemque custodia (sicut dixi) timor Domini est. Per hunc enim & initium conuersionis, & vitiatorum purgatio, & virtutum custodia, his, qui imbuuntur ad viam perfectionis, acquirunt, qui videlicet Dei timor, quum penetrauerit hominis mentem, contemptum ei rerum omnium parit obliuionem parentum mundi quæ ipsius gignit horrorem. Contemptu autem ac priuatione facultatum omnium, humilitas acquiritur. Humilitas verò his indicijs cõprobat. Primo, si mortificatas in sese omnes habeat voluntates. Secundo, si non solum actuum suorum, verum etiam cogitationum, nihil suum celauerit senioreni siue magistrum. Tertio, si nihil suæ discretionis, sed iudicio eius vniuersa committat, ac monita eius sitiens libenter auscultet. Quarto, si in omnibus seruet obedientiam, mansuetudinem, & patientiæ constantiam. Quinto, si non solū iniuriam inferat nulli sed ne ab alio quidem sibi met irrogatã doleat atq; tristetur. Sexto, si nihil agat, nihil præsumat, q̄ nō vel cõmunis regula, vel maiorum cohortantur exempla. Septimo, si omni vilitate contentus sit, & ad omnia se, quæ sibi præcipiuntur, vel vt operarium malum iudicauerit & indignum. Octauo, si semetipsum cunctis inferioreni, non superficie pronunciet labiorum, sed intimo cordis credat affectu. Nono, si linguam cohibeat & non sit clamorosus in voce. Decimo, si non sit facilis ac promptus in risu. Talibus nanque & similibus indicijs humilitas vera dinoscitur. Quæ quum fuerit in veritate possessa, confestim te ad charitatem, quæ timorem non ha-

Eccle. 2.
Actor. 14.
Matt. 7.
Luc. 13.

Eccle. 1.
Timor Dei quid efficiat in homine.

Humilitas quibus indicijs comprobetur.

1 Ioan. 4.
Charitas vnde oritur.

Tria in cō-
gregatione
obseruanda
quæ.
Psal. 37.

Psal. 38.

1. Cor. 4.

Mundo
mortuus
quis sit.

Oratio.
Ioan. 14.

bet, gradu excellentiore perducet, cum vniuersa, quæ prius non sine perre-
formidine obseruabas, absque vlllo labore, velut naturaliter incipies cultu-
dire, iam non contemplatione supplicij vel timoris vllius, sed amore ipsius
boni, & delectatione virtutum. Quæ omnia vt possis consequi, & sub regula
spirituali perpetuo perdurare, tria hæc in congregatione necessario tibi co-
stodienda sunt, vt secundum Psalmistæ sententiam: *Ego autem tanquam
surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum: & factus sum sicut homo
non audiens, & non habens in ore suo redargutiones: tu quoque velut surdus ac
mutus & cæcus incedas, vt absque illius contemplatione, qui tibi fuerit me-
rito perfectionis ad imitandum electus, vniuersa quæcunque videris minus
ædificationis habetia, velut cæcus non videas, ne eorum, qui hac agunt au-
toritate, vel forma animatus ad id, quod deterius est, & quod olim damna-
ueras, traducaris. Si in obedientem, si contumacem, si detrahentem audieris
vel secus, quam tibi traditum est aliquid admittentem, non offendaris, ne
ad imitandum cum tali subuertaris exemplo: sed vt surdus, qui hæc penitus
non audieris, vniuersa transmittas. Si tibi vel cuiquam conuitia, si irrogat-
tur iniuria, esto immobilis, & ad responsionem talionis, vt mutus auctus,
semper hunc Psalmistæ versiculum in ore tuo decantans: *Dixi, custodiam vi-
meas, vt non delinquam in lingua mea.**

Verum & quartum hoc præ omnibus excole, quod, quæ supra diximus
tria ornet atque commendet, hoc est, stultum te, secundum Apostoli senten-
tiam, facias in hoc mundo, vt sis sapiens, nihil scilicet discernens, nihil di-
iudicans ex his, quæ fuerit tibi imperata, sed cum omni simplicitate ac fide
obedientiam semper exhibeas: illud tantummodo sanctum illud vtile, illud
sapiens esse iudicans, quicquid sibi vel lex Dei, vel præceptoris examen in-
dixerit. Tali enim institutione fundatus, sub hac disciplina poteris durare
perpetuo, & de cœnobio nullis tentationibus inimici, nullis factionibus de-
uolueris. Porrò patientiam tuam non debes de aliorum sperare virtute, ut
est, vt tunc eam tantummodo possideas, cum à nemine fueris iritatus, quod
ne posset non euenire non tuæ subiacer potestati, sed potius de humilitate
tua & longanimitate, quæ in tuo pendet arbitrio. Liqueat inde charissimi, vo-
lentibus in nouitate vitæ ambulare, volentibus cum Christo in nouitate vi-
tæ resurgere, necessum fore, vt ante moriantur & sibi & mundo. Quis est
inquis, mortuus mundo? Ille vtique, qui nihil appetit huius mundi: non
honorem, non gloriam, non diuitias, non vanitatem, non delectationem,
non laudes, non voluptates. Nihil horum desiderat, nihil super aliquo illor-
um lætatur, nec sentit illa, quemadmodum mortuus non sentit. Num
mortuus est ille mundo, num crucifixum habet mūdum, qui secularibus ra-
moribus oblectatur, qui obrectationibus libenter auscultat, qui delicata cap-
pit, qui molesta pro Christo suscipere refugit, qui Dei seruitium & laudes
fastidit, qui leuitem hominum gaudet consortio, qui fabulationibus & ocio,
studet, qui voluntates suas implere festinat qui desiderijs proprijs concedit
satisfieri? Nequaquam hic mundo, sed potius heu Christo est mortuus. Illud
enim in eo est mortuum, quod illum non afficit, nō mouet. Si ergo Christus
non afficit cor eius, nō vituit in eo Christus. Verum quia hoc potius orando
quam studendo impetrabitis, orate: *Domine Iesu Christe, qui es via, veri-*

tas & vita, infunde mihi perfectissimam ardentissimam perpetuamque charitatem, qua simul cordi meo infundas omnium quæ extra te sunt, atque mei ipsius contemptum, ut te solum desiderem, te solum cogitem, tibi soli inhæream, tibi soli placere studeam, & omne tempus vitæ meæ, omnesque vires animæ & corporis mei in laudem, in gloriam, in amorem & peneplacitum tuum expandam qui es benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De sex novis in Christi resurrectione gaudio nos afficientibus.
Sermo IV.

Dies boni nunciij est, sit acuerimus, sceleris arguemur, 4. Regū 7. Vsq̄e modo charissimi in tristitia & luctu fuimus nō soli autem nos ipsi, verū omnis etiam Ecclesia fidelium nobiscum, quæ poenitentia laments occupata, lætitiæ tum cantica, tum signa alia intermisit. Idque eo præsertim tempore, ante pascha hoc præsens forsitan, ut huius diei celebritas tanto foret festiuior, dulcior iucundiorque, quo omnes illæ priores tristitiæ & poenitentia luctus subito in gaudium mutarentur. Porro (quia aqua anima sitienti, Prou. 15. nus nuncius de terra longinqua) ne diu fraudari se quispiam nuncio huius gaudiosi nonitatis quaratur (quandoquidem Christus quoque cito eadem cupiens euulgari mulieribus, quæ noua diu tacere nequeunt, nuncianda commisit) sex noua vobis prædicanda habeo, consolatione & exultatione haud dubium vsquequaque plena. Primum est, nobilis ille Christi triumphus, seu nobile trophæum, quo mortem ipse moriendo superauit, & vitæ nos mortuos restituit. Nos enim cum essemus inimici, per mortem suam soluens inimicitias Patri nos reconciliauit. Cùm essemus mortui resurgens in semetipso nos conuiuificauit, & aduersarium nostrum fortem alligans, spoliaque eius diripiens, atque (ut verbis utar Apostoli) expolians principatus ac potestates, traduxit confidenter, palam triumphans illos in seipso. *Vicit itaque leo de tribu Iuda.* Pugnat agnus, expugnat vero & vincit leo, dignus plane accipere Collof. 3. virtutem & diuinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam Apoc. 3. & benedictionem, De hoc trophæo hodie canit Ecclesia: *Mors & vitæ duello confluxere mirando, dux vitæ mortuus regnat viuus.* Considerandum verò in eodem trophæo quomodo vicerit Christus. Vicit profectò non percutiundo, sed patientiundo: quãdoquidē ut in libro Prouerbiorum dicitur: *Melior est patiens viro forti.* Vicit sapientia, non violenta potentia. Nam teste Iob: *Prudentia eius percussit superbum.* Vicit denique nō litigando aut obnitendo, sed tacendo quippe qui *quasi agnus coram tondente se obmutuit, & non aperuit os suum.* Nouit ipse superbiam nostram, quam simus appetentes victoria quam cupidi gloria, quam non libenter superemur. En vincendi exemplum nobis prætulit ad sui imitationem nos inuitans. Docuit nos (si contradictionis contentio- Hierc. 17. nisve quippiam inter nos oriatur) quomodo pugnare debeamus: Par pari nō referamus. Nō dicamus: Ille mihi ollam, ego frangam ei hydriam cōtraria ijs quibus nos aduersarij molestant, nō similia expendamus. Ignē inquit quidam sapiens non gladio fodiendum. Aqua est contra ignem pugnandū, & silentio cōtra garrulitatem. Prudentia stultitiã, patientia iracundiam, charitatis of- cio

Rom. 12.
Prou. 25.

1. Cor. 1.
Rom. 12.

Iacob. 3.
1. Cor. 4.

Liberatio
Patrum ex
limbo quā
to gaudio
digna.

Glorifica-
tione sui
quantum
gaudium
Christo ac-
cesserit.
Rom. 6.
Ioan. 17.
Psal. 68.

Pietas Chri-
sti resurgen-
tis quanta.
Gen. 40.

Iob 31.
Marc. 16.

ficio fratris iracundiam vincere studeamus. Hoc pugnandi genus non modo
Apost. verum etiam per Salomonem Dominus docuit: *Si (inquiens) esurie-
rit inimicus tuus, ciba illum, si sitierit, potum da illi. Filij hominum vique quo
fatui, quæ ante oculos hominū magna apparent, tātum quæritis? æstimatis
gloriosum esse, censeris non inferiorē, vim vi, iniuriā iniuria, conuitium cō-
uitio repellere? Si gloriam quæritis, gloria vestra hæc sit testimonium confere-
tia vestra.* Deinde quoque, non vinci à malo, sed vincere in bono malum. Ne-
que enim vincendi, neque gloriandi genus est aliud, aut honestius, aut speci-
osius, imò (vt addam) facilius, quam quod quidam Cato (quisquis ille sit)
docet, cedere maiori, parcere minori, & (vt quidam addidit) subdi aequali.
Siquidem si humiliari, sustinere, si pati volueris, nemo repugnabit: arsi cō-
tendere cæperis & inuadere, plures inuenies, qui stabunt ex aduerso. Nonne
veteres beatificamus eos, qui sustinuerunt? Et nostrum certè tempus modo
non est triumphandi, sed pugnandi. Pugnandi, inquam, per sustentiam,
patientiam, humiliationem, subiectionem, donec pugna simul & vitæ simul
adferat, & sit laus vnicuique à Deo. Hoc modo Christus quoque non in vi-
ta, sed mortem vincens, triumphauit. Secundum nouum, gaudio plenum,
quod sanctos patres innumerabiles Christus liberauit, fractis & contritiis
infernī portis. Eia quātum gaudium contingit, vel ob vnum hominem, po-
ta si quispiam captiuus carcerem euaserit Saracenorū, restituit patriæ & sua
libertati. Atque licet nullum sit in hoc mundo gaudium purum, nullum in
hac vita plenum, nullum quod non multa etiam tristitia comitetur: quanto
tamen hoc qualicumque gaudio circumfunditur pro libertate saltem adepti,
quamuis forsan quantocyus moriturus, aut post captiuitatem in mendacitate
vitam finiturus? Quanto item fauore alij eidem gratulantur? Pensecurin-
de gaudium sanctorum patrum, qui ex captiuitate illa diutina nō modo ere-
pti, sed æternam etiam felicitatem consequuti, omnem hodie timorem om-
nem defectum, omnem molestiam exuerunt. Quocirca (si viscera nobis sunt
pietatis) neque illis possumus non gratulari: neque pro nobis non gaudere.
Quandoquidem ipsi quoque nos à captiuitate sustinenda (vt illi à toleranda)
sumus liberati. Tertium (quod Christum caput nostrum liberatorem nostrum
attinet) resurgentis immortalitas, aut denuo nō moriendi securitas. Siqui-
dem *resurgens à mortuis, iam non moritur, nec mors ei vltra dominabitur.* Transi-
tū quicquid molesti durive hic suscepit, consummauit quicquid illi Pater im-
posuit, soluit pro nobis quæ non rapuit, quorumque debitor non fuit. Iocundo
superatis nunc omnibus, rediimus, decore lumine choruscus, gloria & ho-
nore circumdatus surrexit.

Quartum dulce & nouum, quod non minus pium se exhibuit Christus in
gloria resurrectionis quam in statu mortalitatis: nec minus fuit humilis re-
surgens, quam moriens. Neque enim in ipso locum inuenit quod vulgo dicitur
proverbium: Honores mutant mores. Nec sicut pincerna ille Pharaonis
succedentibus sibi prosperis, in carcere positorem, id est, nostri in hoc mun-
do velut in exilio aut carcere degentium, est oblitus. Quin potius sicut defuit
illi post resurrectionem miseria, ita non abfuit, quæ cum illo ab infantia
creuerat misericordia. Nam (vt Marcus ait) surgens mane prima sabbati, ap-
paruit primo famosæ illi quondam, sed tunc poenitenti peccatrici, de qua
septem

septem viti orum dæmonia eiecerat, illamque euestigio ad Petrum suæ negationis perinde pœnitentem, consolandum, & suam illi resurrectionem nunciandam misit, quem postea ipse quoque separatim, & deinde nihilominus inter cæteros (quos fratres nominabat) recumbentem visitabat: atque ad Thomam à scrupulo dubietatis liberandum, nihil eiusdem duritia aut infidelitate offensus, redijt. Ad mensam quoque cum discipulis assidens & cœuens, perbenignè eos docuit. Vnde nunc certo liquet nihil nobis restare formidandum post tantam resurgentis clementer exhibitam pietatem. Quintum, quod sua non tam nouitate quam felicitate nos lætificat, est, quia patria nostra, ciuitas nostra, à qua sumus exules (cœlestis Hierusalem; vbi iuxta Esaiæ vaticinium, sedebimus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia & in requie opulenta, nobis recuperata est. Viæ Sion quæ ante luxerant, quod non esset qui transiret, aut veniret ad solennitatem nunc ambulabuntur. Siquidem modo viæ illius, id est, viæ ad illam pulchræ, & semitæ eius pacificæ. Nec deinceps quispiam inuitus in hoc itinere spoliabitur, nemo nisi venire contemnens refutabitur. *Fecit enim Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc conuiuium pinguium, conuiuium vindemiæ, conuiuium pinguium medullatorum vindemiæ defecate.* Et ipse quidem præcingens se, facit seruos suos discumbere, & transiens ministrat illis. Peregrinemur igitur ad illam, hoc est tanquam viatores, aduenæ & peregrini, non incolæ, aut habitores super terram contendamus ad ciuitatem nostram cuius filij sumus & hæredes. Inuitat nos ad peregrinandum Dominus ipse hodie in specie apparens peregrini. Inuitat nos sancti angeli ipso vsu allocutionis solito familiarioris & consuetudinis clementioris gratia, quandam secum ex nobis ciuium vnitatem coituram præmonstrantes. Propterea enim mulieribus hodie ad Domini monumentum properantibus aded inseruiunt, fragilibus lapidem monumenti remouent, timidæ consolantur, quærentibus resurrectionem desiderati nunciant, ad capiendâ denique resurrectionis indicia stupore ac gaudio hæsitabundas aduocant: *venite (inquiunt) & videte locum, &c.* Sextum, quia quemadmodum Christus resurrexit vita nostra: ita & nos cum ipso resurgemus in gloria. Vtroque, hoc est, anima & corpore, sicut modo illi seruiimus, ita glorificati remunerabimur. Hæc itaque noua extimulent nos ad gaudium spiritus. Nam qui olim longè eramus: hodie facti sumus prope per Iesum. Gaudeant filij huius seculi in luxurijs, in ebrietatibus, in crapulis, in vanitatibus suis. vestrum est charissimi gaudere in Christo, qui vocauit vos, adoptauit vos, iustificauit vos, & testamento beatæ promissionis vos dotaui. Gaudeant alij ad tympanum & ad sonitum organi, nubant & tradant ad nuptias, ducant in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendant. Vobis gaudium sit bonæ conscientiæ, & fiducia non fallax in Deum. Quippe qui socij facti estis passionum Christi, postea & resurrectionis eritis. Nolite ergo ad seculi huius lætitiâ retrospicere, & quod de captiuitate Aegyptiaca per Dei misericordiam educti estis, pœnitere. Attendite (vt verbis vtar diui Augustini) in seculo gaudium quid est? Gaudere de iniquitate, gaudere de turpitudine, gaudere de dedecore, de deformitate, quæ omnia nõ essent, nisi homines voluissent. Quid est ergo gaudium seculi? Seculi lætitiâ est impunita nequitia. Luxurietur homines & fornicentur, in spectaculis nu-

Ioan. 20.

Luc. 24.

Resurrectione Christi vt paradisi ianua reuerata sit. Esa. 32.

Treno 1. Prou. 8.

Esaïæ 25.

Luca 12.

Luc. 24.

Matt. 18.

Ioan. 26.

Marc. 16.

Rom. 6.

Resurrectionem Christi causam esse nostræ finalis resurrectionis. i. Pet. 2. Iob 20.

Luc. 20.

Iob 21.

2. Cox. 1.

Exod. 20.

Augustin.

Gaudium seculi quod.

E e e gentur,

gentur, ebriositate ingurgitentur, turpitudine scædentur, nihil mali patiantur. Et videte seculi gaudium. Ita mala quæ commemoravi non castigatissimes, non belli timor, non aliquis morbus, non aliqua aduersitates, sed in omnia in rerum abundantia, in pace carnis, in securitate malæ mentis. Ita vide seculi gaudium. Sed non cogitat Deus sicut homo. Magnæ misericordiæ est nequitia impunitatem non relinquere, & ne cogatur in extremo gehennæ damnare, modo flagello dignatur castigare. Nam vis nosse, nulla pena, quanta sit poena? Psalmistam interroga: *Irritauit Dominum peccator pro magnitudine iræ suæ, non requirit.* Idem non exquirat, quia multum irascitur. Magna est ira eius. Parcendo scæuit, sed iuste scæuit. Si ergo aliquando scæuit parcendo, bonum est nobis vt subueniat castigando. Hæc Augustinus. Vnde liquet quod non vituperanda, sed laudanda est Christi seruitus, in qua licet sæpius in pluresq; & aciores occurrant aduersitates, quam amicis mundi, qui exilentia Iacobi Apostoli inimici Dei constituuntur: hæc tamen sunt xenia, quæ charissimis suis mittit Deus, vnde filij eius & amici constituuntur. Ipse enim *flagellat omnem filium, quem recipit.* Ipse quos amat, arguit, & castigat. Eam ob rem præmonuit nos quoque Christus dicens: *In mundo persecutionem habebitis, sed confidite, quia ergo vici mundum.* Itemque: *Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit.* Itemque: *Non est seruus maior Domini suo. Si me persecuti sunt, & vos persequentur?* Et alia id genus multa, quibus præmonet Christus suos, in mundo (quia de mundo non sunt) quem admodum se, tristitiam & persecutionem habituros. Hæc enim pati, vestis illa est regni, qua indutus Christus vicit & hodie triumphauit. Hæc veste fidelissimos quoque milites suos insigniuit. Idem magna cum gratiarum actione debentur à Deo accipere cuncta aduersa tanquam paternæ eius charitatis erga nos maximeq; fidelitatis indicia, & gaudere in tribulationibus, quandoquidem Iacobus etiam nos admonet, *omne gaudium existimare, si in variis tentationibus incidertimus.*

Sicut enim reprobis, vt cætera omnia, tentationes sunt in ruinam propriæ voluntatem eorum prauam vltro ad peccandum paratam, ita hominibus bonæ voluntatis sunt adminiculo in magnum profectum virtutum. Ex tentationibus namque discit homo suam infirmitatem, ducitur ad sui cognitionem, deprimitur ad humilitatem: cogitur ad lectionem, videlicet vt recipiat eruditionem & consolationem: impellitur ad orationem, puta quia sentit se ne diuino auxilio neque industriam propriam, neque remedia alia sibi conducere. Gaudete igitur charissimi, quia in statu estis ad quem non mundus, sed diabolus, non humana persuasio, non proprius denique instinctus, sed diuina vos gratia ac providentia vocauit. In quo eiusdem gratia faciente, & læta & tristitia vobis cooperantur in bonum: adsit modo bona voluntas. Et vt iterum verbis loquar Augustini: *Gaudete in Domino, non in seculo, id est, gaudete in veritate, non in iniquitate. Gaudete in spe æternitatis, non in flore vanitatis. Mortui enim iam estis mundo, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo, qui est benedictus in sæcula, Amen.*

Psal. 9.

Iacob. 4.

Hebr. 12..

Apoc. 3.

Ioan. 16.

Ioan. 13.

Iacob. 1.

Tentationes
reprobis esse
in ruinam,
electis autē
ad profectū.

August.

Collof. 3.

IN EADEM SOLENNITATE.

*De resurrectione nostra, tam corporali, quam spirituali.
Sermo V.*

HÆC est dies quam fecit Dominus exultemus & lætemur in ea. Psalmo CXVII. Non est ociosum fratres charissimi, quod adeo crebra hodie in diuino officio sit horum verborum repetitio, & ad gaudium nostri inuitatio. Est enim reuera dies in qua exultandum est vehementer. *Dies, quam fecit Dominus*, id est, dies, quem non sol ille visibilis, qui oritur iterumque occidit, sed sol iustitiæ, Christus Dominus Deus noster, occasum nesciēs, de peccatorum tenebris, de mortis obscuritate, de inferni horrore, de claufo sepulchro rediens, ortu suo clarius fecit enitescere. Hæc est dies, inquam, non quæ sol ille visibilis, sed impensæ operis, & beneficiorum magnitudo illustrat. Quare tanto nobis debet esse celebrior, quanto nobis in illo non temporalia, sed æterna exhibita sunt beneficia. *Christus Dominus noster* (inquit Apostolus) *mortuus est propter delicta nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram*, hoc est, lauit nos à peccatis nostris per sanguinem suum: viuificauit nos per mortem suam, iustificauit atque amissam beatitudinem nobis reparauit per resurrectionem suam. Quod factum est in capite, hoc membra expectant. *Saluatorem* (inquit) *expectamus, qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratū corpori claritati suæ*. Itaque dies hæc dominicæ resurrectionis diem illum nobis significat interminabiliter, diem quem nox nulla sequitur, quando confcisio nostræ mortalitatis sacco, duplici stola gloriæ, induti circundabimur lætitia inenarrabili, gloria ineffabili, beatitudine interminabili.

Proinde magna nobis hodie lætitiæ & exultationis præstatur occasio. Primum, quidem lætitiæ seu gratulationis, quod Saluator noster, qui propter nos redimendos, dolores immensos, & tandem mortem sustinuit amarissimam, iam superatis omnibus doloribus & deuicta morte, immortalis gloriosusq; resurrexit. Deinde etiam exultationis, quod sicut passio Christi animæ nostræ plenam liberationem, ita eius resurrectio corpori nostro perfectam contulit sanitatem. Nam sicut caro Christi hodie reurgendo est glorificata, ita caro quoque nostra illi conformanda per eius resurrectionem est reformata, quippe quæ pulchrior quam olim in paradiso aliquando reflorescit: nec semper sit auditura quod terra sit, & in terram ibit, nec illud semper ei insonabit propheticum: *Omnis caro fenum, & omnis gloria eius quasi flos ægri*. Quin potius, qui suscitauit Iesum, & nos cum Iesu suscitabit, & reformabit corpus humilitatis nostræ, configurabitq; corpori claritatis filij sui, quatuor scilicet illis dotibus gloriæ, quarum prima est impasibilitas, quæ resulfabit ex virtute animæ gloriatæ, suum corpus adeo potenter continentis, vt à nullo valeat exteriore agente immutari. Testatur idem Augustinus *ad Dioscoridem* dicens: Tam potentem fecit Deus animam, vt ex eius plena felicitatis redundet in corpus sanitas perpetua. Nam sicut ferrum candens ac ignitum ex omni parte pulso frigore continet ignem, ita felicitatis æterna iucunditas omnes qui in illam recipientur, ineffabili dulcedine vsquequaque medullitus inebriabit, vt nulla ex parte pasibilitati pateat accessus: adeo vt si

Rom. 4.

Apoc. 2.

Ioan. 5.

Phil. 3.

Exultandi
causæ quæ.

Gen. 3.

Esa. xl. 40.

Phil. 3.

Dotes glori-

ficati cor-

poris qua-

tuor quæ

sunt.

Impasibili-

tas.

Augustin.

Subtilitas. iuxta eiusdem Augustini sententiam, etiam in medio consistere inferni, haudquaquam laderentur. Altera est subtilitas, qua corpore donatur, ut penetrare possit quoduis corpus solidum, utpote cui nihil possit obflare, quod non peruium esse, propterea corpus glorificatum vocat Apostolus spirituale. *Resurget* (inquit) *corpus spirituale*. Spiritualia autem, ut dicit S. Thomas, sunt corporum cuiuscunque spissitudinis, soliditatis seu densitatis penetrantia. Quæ etiam impalpabilia sunt, id est, possunt non tangi, quatenus sunt infinita menta animæ gloriosæ. Porro secundum naturam corporis (ita corpus gloriosum resistere valet non glorioso) possunt etiam quando volunt tangi, palpari. Ideo beatus Gregorius. In illa, inquit, resurrectionis gloria erit corpus nostrum subtile per effectum spiritualis potentia, sed palpabile per virtutem naturæ.

August. Agilitas. Tertia est fragilitas, ut secundum Augustinum, ubicunque erit voluntas, ibi statim erit & corpus. Et quamuis hoc fiat, secundum Thomam, in tempore, illud tamen propter breuitatem est imperceptibile. Quarta est claritas. Si iuxta Esaiæ vaticinium, claritas seu lux lunæ erit sicut lux solis (Claritas autem solis post iudicium mundi septuplo, ut volunt, augebitur) quantas claritatem corpora recipient electorum? profecto multo maiorem, quam et lunæ aut solis. Hactenus de resurrectione, quæ secunda dicitur. Cæterum, altera interim præcedit, de qua dicitur: *Beatus qui habet partem in resurrectione prima*, quæ est à peccato ad gratiam, seu etiam à carnali ad spirituales vitam, quæ perinde per Christi resurrectionem significatur atque iuuatur. Itaque et alia spiritualis resurrectio, alia corporalis: & sicut resurrectionem corporalem ita spiritualem triplicem inuenimus in scriptura, scilicet fictam, imperfectam, & veram. Corporalis resurrectio ficta erat, non vera, quin pythonyssa suscitauit Samuelem. Saul enim ut Augustinus, in libro ait de ciuitate Dei, ita hebes factus fuit, quod dum putauit adorare se Samuelem, adorauit diabolum. Si enim Samuel verè apparuisset, utique iustus adorare se non permisisset, qui prædicauit solum Deum adorandum: & quo modo homo Dei, qui cum Abraham in refrigerio erat, diceret ad virum pestilentia, dignum ardore gehennæ: *Cras mecum eris*? Imperfecta resurrectio eorum fuit, quos Christus ad mortalem vitam resuscitauit, iterum aliquando morituros, ut Lazarum. At vera resurrectio est Christi, qui *resurgens ex mortuis, iam non moritur, nec mors ei vltra dominabitur*. Simili modo, quidam spiritu non ita resurgunt, quam resurrexerunt se simulant. Alij resurgunt, sed imperfectè: nam accedente tentatione, ad peccata relabendo iterum moriuntur. At ij resurgunt verè, qui stabiles in bono per gratiam proficiant, euntes de virtutum virtutem, de bonis ad meliora. Huius resurrectionis sunt eadem, quibus Christus suam resurrectionem veram declarauit, argumenta. Primum argumentum quo Christus suæ nobis resurrectionis veritatem persuasit, est, quod cicatrices vulnerum in manibus, pedibus, atque in latere ostendit. Cicatrices nostrorum vulnerum spiritualiter sunt signa & reliquæ peccatorum, quæ sunt passiones malæ, vitiosæ inclinationes, affectiones prauæ, illiciti motus animi, corruptiones & infirmitates spirituales naturæ. Illas ostendere, id est, reuelare, & saluberrimum est, & omnino necessarium, illas abscondere est perniciosissimum. Nisi enim manifestentur, fiet ut nunquam curentur. Nunquam

2. Cor 13.

Gregorius.

August.
Agilitas.Esaiæ 30.
Claritas.Apoc 20.
Resurrectio
prima quæ.Resurrectio
triplex.
1. Reg 18.
August.
1. Reg 7.Ioan. 11.
Rom. 7.

Psal. 83.

Argumenta
spiritualis
resurrectio-
nis quæ.
Ioan. 20.

Nunquam ad veram & perfectam spirituales resurrectionem veniet, quisquis ad spirituales vitam se conferens, has animæ suæ cicatrices non studeat reuelare. Frustra aliunde medelam sperat, quandoquidem neque scientia, neque ingenium, neque experientia denique ad sui curationem sufficit, sed nuda humilitas: quam Deus per hominem (si haberi potest) regere vult & illuminare. Ita Cornelius ad Petrum, ita Paulus ad Ananiam mittitur, ita innumeros ad perfectam sanctitatem Christus erudiuit per Antonium, per Hilarionem, per Benedictum. Hic non quæritur doctor eruditus, sed in homine interrogatur, & ex homine auditur Christus. Non faller huius discipuli humilem simplicitatem Deus, sed per malum aut imperfectum etiam magistrum salutaria illi respondebit. Nouit hoc versutus ille animarum hostis & inuidet tam celerem tamq̃ securum nouo monacho profectum. Idcirco pestifer omni studio suo machinatur perniciosam nouo discipulo inducere aut verecundiam aut superbiam, ne animi sui studia motusq̃ & passiones, exercitia quoque & consilia, siue bona siue mala, patri spirituali reueler, quo facilius imperitum atque tentationum inexpertum iuuenem fallat, laqueis suis validius innecter, cum frandes illius hostis nemo sit qui imperito detegat. Quapropter sancti patres in Aegypto tentato & inexperto monacho nil esse periculosius autumabant, quam tentationes suas abscondere, proprio consilio fidere, propriam voluntatem sectari. Quæ omnia S. Antonius adeo monebat cauenda, adeo voluit nihil celandum, vt si possibile foret, monachus pedum etiam suorum passus numeratos patri suo deberet spirituali reuelare. Verum, sunt qui defectus suos aut tentationes reuelant, cõsilia petunt, & tanquam à Deo sibi responderi desiderant, sperantes interim placencia sibi dicenda. Nam si quæ nolunt ipsi audierint responsa, ilicò obstrepunt, contemnant, & non diuino consilio se admoneri, sed humano supercilio sepungi obganniunt. Hi similes sunt reliquijs Iudæ Ioannan, videlicet filio Caræ leconia filio Ozia, & reliquo vulgo (post transmigrationem caterorum in Babylonem relicto in Iudæa: qui accedentes Hieremiam prophetam, petierunt, pro se consuli Dominum, dicentes: *Sit Dominus inter nos testis veritatis & fidei, si non iuxta omne verbum, in quo miserit te Dominus Deus tuus ad nos, sic faciemus, siue bonum siue malum. Voci Domini Dei nostri, ad quem mittimuste, obediemus, vt bene sit nobis cum audierimus vocem Domini Dei nostri.* Ecce consilium quærebant, Deniq̃ per hominem sibi responsurum expectabant, quia cum ipsi Deum non possent, hominem tanquam Deum consulebant. Quis non illam humilitatem, illam sapientiam commendaret? Sed audi, quia sperabant sibi desiderata placenciaq̃ nuncianda, ided consulebant vt quasi ex diuino oraculo sua propria desideria atque consilia statuerent. Quod cum sic non fieret, sed Dominus per prophetam, quæ ipsi nolebant, responderet, videlicet, ne abirent in Aegyptum, irati dixerunt ad Hieremiam prophetam, quem antea sibi pro diuino oraculo elegerant: *Mendacium tu loqueris. Non misit te Dominus, sed Baruch filius Neria incitat te aduersum nos.* Hæc ided adduco in medium, quod vanum sit consilia quære, eademq̃ nisi placita sint, nolle suscipere. Secundum argumentum, quod Christus vere resurrexerat, fuit, quod se tangendum obtulit. *Palpate* (inquit) *& videte, &c.* Sic spiritualis resurrectionis signum est, si quis correptionis, & cuiuslibet alterius aduersitatis tactu

Consulere Deum in homine quam sit omnibus necessarium. Actor. 3. Actor. 10.

Simplicitas in reuelatione tentationum quam necessaria sit.

Hiere 42.

Hiere 49.

Resurrectionis spiritualis signum sit tactus mysticus. Luc. 24.

Prou. 27.

æquanimiter sustinuerit, animaduertens, quod salubriora sunt diligentia verbera, quam eius oscula qui per blandimenta linguæ decipit. Supra dextram vulnera & cicatrices animæ non celanda. At quid confert vulnera sua ostendere, & medelam non admittere? Beatus qui correptionem ab homine sustinet patienter. Beatus etiã qui quascunque molestias seu aduersitates vnicunquē illatas didicit ferre æquanimiter. Porro, multo beator censendus est qui nihil ab hominibus se æstimat ferre, sed totum à Deo intelligit sibi impositum, non quod iustum sit alteri malefacere, sed sibi intelligit à Deo missam aduersitatem hanc, quam Dei amore ferat, & haud secus atque à manu Domini accipiat, nihil contra hominem obmurmurans, imò nihil ad hominem respiciens: sed totum ad diuinam prouidentiam referens, & quicquid sibi occurrerit, sibi salutare futurum sperans. Si huic contemplationi sui accesserit abnegatio, nil grauatè feret vnquam, quicquid etiam acciderit, sed inter omnes euentus tranquillum imperturbatumque animum geret, quandoquidem qui secum pacem habet, eandem cum omnibus possidet: qui à seipso non læditur, à nemine alio potest offendi. Quemadmodum è regione nihil mirum, si neminem possit ferre, qui semetipsum non valet comprimere: imò quomodo à cæteris non dissideat, qui in semetipso incompressus est. Tertium argumentum veræ resurrectionis in Christo fuit, quod cum discipulis cibum sumpsit. Spiritualem animæ cibum verbum Dei esse, nemo est qui nescit, siue illud sit lectum, siue auditum, siue inspiratum. Hoc cibus ita reficit, vt non fastidium sed famem generet. Quanto nanque studiosius inspirationem quis obseruauerit diuinam, quanto sapius fuerit affectus, tanto feruentiori semper desiderio illam recipiet, tanto crebrius tranquillitate eius pascetur. Cauendum tamen ne omnem instinctum boni, aut necessarium putet, aut à Deo inspiratum: quia interdum humanus, interdum à maligno sub aliena specie est inspiratus. Quippe qui diuinum se mentiens, induta specie boni ad malum inducere conatur. Probandi igitur sunt spiritus qui ex Deo sint, sed probandi ab eo qui discretionem habet spirituum. Quod nemo facile sibi arrogabit. Datur tamen quam sapissime superioribus propter humilitatem subditorum, quæ per hominem meretur sibi responderi & dirigi, tanquam à Deo, qui est benedictus in secula, Amen.

Lucæ 24.
Cibus spiri-
tualis quis
fit quomo-
doque

1. Ioa n. 4.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quomodo resurrectio nostra corporalis, quomodo etiam spiritalis dies sit, qua exultare & letari deceat.

Sermo VI.

HÆC est dies quam fecit Dominus, exultemus & letemur in ea. Psal. CXVII. Quis dubitat fratres charissimi, omnem diem à Domino factum? Hæc tamen dies singulariter à Dño dicitur facta, in qua Dñs ipse resurrexit à morte, suaginos resurrectione resurgere fecit, cuius resurrectionis erit absq; nocte, absq; tenebris, absq; occasu, absq; tristitia, absq; caligine, indeficiens & æternus dies. Itaq; hæc dies hoc est, ipsa diuina resurrectio, quæ significatur, & perficitur nostra resurrectio, diem nobis facit sempiternum, in qua semper exultabimus & letabimur, Nihilominus tamen etiam in hac præsentia vi-
ta ex-

ta exultabimus in die & in lumine nostro, qui est Christus. Ipse enim gaudium est cordis nostri, vita & consolatio nostra. Propterea charissimi omni gaudio seculi abrenunciemus, lætitiā externā, quæ non ex creatore nostro, nec in creatorem nos ducit, ad cor nostrum non admittamus. Gaudere, epulari, immolare arietes, ridere, bibere vinum, & ad organum lætari, & huiusmodi id genus alia gaudia, sunt ad instar puncti, quæ velut fumus aut nebula transeunt. Non sunt igitur vera gaudia, nec ad hæc inuitamur, qui exultari & lætari iubemur: non tempus veris, non calices, non epulas, non societatem amicam, non conuiuia, non rosarum tempus, non delicias cogitemus. In his enim vera (vt dixi) gaudia non sunt, quia non semper sunt, nec mera gaudia, aut sine tristitia sunt. Nam etsi semper essent, iam mœrore afficerent. In vna enim eademque re semper morari, non gaudium, sed tristitiam adfert. Aded nihil est in mundo quod nos sanet, aut quod præter Deum sine fastidio sit. In solo igitur Deo exultemus & lætemur. Ipse enim est dies nostra, ipse est lux nostra, lux quæ non habet occasum, lux quæ non præcedit hesternus, nec sequitur crastinus, sed semper dies est hodiernus. Transeant, fratres mei tempora, voluantur dies seculi, veniant læta & tristia, sentiantur fausta & infortunata, mutantur tempora in tempora: dies saltem illa & lux interior nobis non deficiant, perseueret gaudium paxque interna. Quod gaudium generat charitas: quæ facit vt tristitia non appareant tristitia, aduersa non sentiantur molesta, dura non æstimentur grauiā, & quæ alioqui sine charitate premerent atque opprimerent, per charitatem fiant facilia atque desiderata. Charissimi, si itaq; hodie est dies exultationis & lætitiæ, si tristitia mala fuerit in aliquo, expellatur, ne expers communis sit gaudij. Nulla hodie ira, nulla inuidia in aliquo resideat. Et si quis læsum se dolet, iam non doleat, sed quasi nihil sibi factum sit, pro Christo obliuiscatur. Si quis tentationem aut pressuram in corde senserit, propositum sibi firmum constituat malo non consentiendi, nec aliquid propter hanc cordis molestiam agat aut dicat, quo Deum offendant. Porro, ad sentiendam pressuram quamcunque se Deo offerat, commendat atque relinquat, eligens excluso peccato, quo ad illi placuerit, pati atque affligi. Quod si in seruitio Dei, si in laudibus diuinis, vbi delectari debuerat sentiat tædium, ariditatem atque fastidium, non deficiat Deo seruire, non desistat sed insistat potius ad illa se cogere, quæ salutaria sunt, quantumlibet suauitatem non sentiat. Neque enim quid seferit, sed quid voluerit homo à Dño exquiretur. Signum optimum est, & diuinæ misericordiæ sibi cõciliandæ indicium, laudibus affici diuinis, cultui Dei fauere, Dei zelari ac promouere honorem, libenter ac suauiter eius laudibus interesse, & eius cultui atque officijs nihil minuere, nihil subtrahere, sed ea vbi possit etiam augere. Verum, si quis hæc in se non inuenerit, si tædium aut grauedinem quandã frigidã ac sterilitatē aridã in se senserit, bonã voluntatem tamen habuerit, qua hæc indeuotio atq; acedia sibi in se vehementer displicet, non propterea desperet: sed bona voluntate constans perseueret, prouideatque ne ariditate aut diuinorum tædio victus se Deo subtrahat, ne ad finem acceleret, ne aliorum pietati obstitat, ne Dei laudes vt festine absoluantur, vrgeat: & vt semel dicam, ne quicquam agat aut conetur, quo acediã se sensisse sentiat, seu stimulante acedia in se natum id quod patitur esse deprehendat.

Nam

Gaudio seculi abrenunciandum.

In solo Deo esse exultandum.

Nam si deuotionem libenter haberet, licet sterilitatem sentiat, si feruorem ac piam affectionem erga Deum desideranter vellet, licet acedia interrim aut tristitia diuinis tentetur, nihilominus quamdiu in tentatione non victus, malo alicui inde nascenti consenserit, ariditas hæc & cordis pressura, quam propter Deum fert, atque longanimitèr illius miserationem liberatorem expectat, à Deo pro deuotione coronatur.

Ariditas que
quando pro
deuotione
coronetur.

Bernardus.

Huiusmodi igitur qui hanc tentationem sustinent, nec tamen propter eam aliquid, quod inde sentirent nasci, faciunt: sed vim sibi facientes ad Dei cultum ac orationem se impellunt, consolatur beatus Bernardus, dicens: Forsitan causantur multi, quod affectum hunc delectabilem & dulciorem super mel & fauum rarius experiantur, nimirum quia tentationibus inuicem exercentur multoque virilius agunt, si virtutes ipsas non pro delectatione quam experiantur, sed pro virtutibus ipsis, & solo Dei beneplacito tota intentione, & si non tota affectione sectantur. Nec dubium quin optime compleat qui eiusmodi est, prophetae admonitionem, qua dicit: *Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui*: quoniam non de affectu loquitur, sed de exercitio, Affectus enim beatitudinis est exercitium vero virtutis. Deo gratias, fratres, cui hac nocte hilares animos, & absque festinantia nimia laudes obtulistis. Utinam hæc voluntas, hocque studium semper in vobis permaneat. Quod si passim quisquam noxijs ac vitijs molestis impugnatu succumbat, nec ea extirpare ac vincere ut vult atque conatur, preualeat, non propterea non particeps esse debet huius diei lætitiæ, qua Pascha seu pasche, id est, transitus à vitijs ad virtutem, à veteri homine ad nouum agitur: quin potius in Dei miserationibus debet gloriari. quod crebris erratibus & frequenti lapsu non sit consumptus, & quod benignitas Dei ad penitentiam illum sustinuit: si resurgere non cessat, id est, si ad Deum toties redire conatur, quoties labitur, etiamnum misericorditer ipsum recipit: & si constantèr pugnauerit atque fideliter, tametsi vulnera in prælio recipiat, clementer illum intuetur, laborem atque dolorem eius considerans, & vulnera quæ pugnando incautus atque in expertus adhuc miles ceperit, sanans. Cæterum,

Psal 39.

Tria quæna
perfectioni
studenti ob-
seruanda.
Psal 9.

quicumque ad cordis puritatem ad pacem veram & perfectionem virtutum anhelat, tria custodiat quibus à noxijs tueatur se: aut si non præcauerit satis mox sese eruat. Primum est, sensus suos & linguam sub continuo ac iugi freno, hoc est, sub arctissima custodia ac circumspectione vigilantissima custodire: nec illis libertatem egrediendi aut se effundendi admittere, nisi ubi certa fuerit ac iusta occasio, Dei honorem aut proximi vtilitatem propter Deum præcurrans.

Alterum est assidua, iugi ac perpetua oratione te conuèrtere ad Deum, nunc gemendo pro defectibus, pro lapsibus, pro infirmitate, pro instabilitate, pro ingratitude, pro impuritate, pro infidelitate, pro tepore ac cæteris id genus multis: nunc iterum supplicando pro gratia, pro virtute, pro misericordia, pro auxilio, idque pro se & vniuerso mundo. Discat igitur mentaliter orare, & continue orando loqui ad Deum.

Tertium, quando delictum, quando tentatio, quando desideria aut cogitatio mala, quando pressura, quando tristitia aut aduersitas sentitur, illud ad vulnera Christi, potissimum tamen ad eiusdem cor apertum confugere, & ibi

bi se abscondere, illuc se imprimere, & in recordatione diuinæ bonitatis impugnationis suæ obliuisci, ab omnibus quoque ibi phantasijs, perturbationibus, imaginationibusque exui.

Qui voluerit huius rei veritatem experiri, incipiat ac perseueret, & cepti illum non pœnitebit. Itaque *hæc est dies quam fecit Dominus*, & ipse est dies, *exultemus & letemur in ea*. Vtinam eo peruenissemus, vt nulla res alia nos gaudio possit afficere, præter hanc diem, id est, præter Deum, nulla mœrore, præter culpam siue peccatum. Hoc tribuat nobis Dominus Iesus Christus, pro nobis crucifixus, mortuus ac rediuuus in secula benedictus, Amen.

Tetati quomodo sese in Christi vulneribus abscondant

IN SOLENNITATE ASCENSIONIS
Dominii nostri Iesu Christi.

De multiplici iubilo, quo Christus ascendit in cœlum, & quæ via sit illum sequendi. Sermo I.

Ascendit Deus in iubilo, Psal. XLVI. Ascensionem Domini fratres charissimi non minus cœlo quam mundo festiuam hodie recolimus: cuius lætitiã, quanta fuerit tum Christo ascendenti, tum angelis & electis omnibus, quantaque & hodie & perpetuo maneat, nemo potest explicare, nemo capere. In terris magna agitur celebritate gaudium, si rex, si princeps, si dominus nouus in regnum, ducatur, aut ciuitatem eligatur, instituitur, aut introducitur, atque adeo nihil non offertur festiuum, vt si quis tunc tristitiam ibi vel simularet, haudquaquam careret suspitione, ne inuideat, neue iniquum aliquod in dominum meditetur. Itaque immenso gaudio, cœlum terraque tripudiat, quãdo vniuersorum Dominus, quãdo rex & redemptor noster: imò & frater noster cœlos petit, captiuam ducens secum sanctorum patrum, quam liberauerat, captiuitatem. Non minori quoque nos hodie gaudio debemus eidem congratulari: qui quamuis in terra licet detinemur incolatu hospites, adoptione tamen sumus cœli ciues. *Venite igitur exultemus Domino, iubilemus Deo salutari nostro*. Quandoquidẽ Deus ipse noster ascendit in iubilo, iubilum dicunt sancti, inexplicabile gaudium cordis: vel iubilus est ineffabile gaudium, quod nec taceri potest nec exprimi valet (adde) quod habetur pro æternis. Multiplici iubilo ascendit Christus. Primum, in iubilo proprio. Siquidem iubilauit quod voluntatem Patris impleuit: quod diabolus non potest, sed iustitia superauit: quod denique opus nostræ redemptionis consummauit. Nam si tam immodico ad patientium desiderio arctabatur, vt diceret: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo corarior vsque dum perficiatur?* nimirum æstuantissima charitate salutem nostram accelerari fitiens: quanto nunc putandus est gaudio exultasse, quando quod tam vehementer cupiebat accelerandum, vidit consummatum? Quantum exultabat, quando iam non modo quæ ad animarum remedia essent, sciuit parata, verum etiam quæ ad sanitatem, quæ ad integritatem, quæ ad gloriam denique perfectam pertinerent, ingenti sanctorum exercitui suo vidit munere collata? Iterum, Ascendit Deus in iubilo angelorum. Iubilauerunt etenim angeli de hominum reparatione. Quid ni iubilarent de tot hominum plena

Psal. 47.

Psal. 94.

Psal. 46.

Iubilus qui sit.

Christum multiplici ascendisse iubilo.

Luca 12.

Iubilandi Christo causa quæ fuerit.

Angelis quænam fuerit iubilandi ratio.

Luc. 15.

Fff

feli-